

studánky a prameny ve Zbraslavi

1 studánka Nad Peluňkem

NRPS: 1210

$N 49^{\circ}58'15.79'' E 14^{\circ}22'34.53''$

Prastará cihlová studánka (kdysi napájela usedlost Peluňek – nyní však již golfový hotel) zničená výstavbou silnice a zanedbáním. Zjevně spěje k zániku, i když vodu dlouhodobě má.

2 studánka Na Belvedéru

NRPS: 1209

$N 49^{\circ}58'15.11'' E 14^{\circ}23'29.81''$

Studánka kdysi silně poničená vandaly (a tedy nepřístupná, navíc voda odpudivá), ale po celkové obnově lesoparku Belvedér v roce 2015 krásně prokoukla. Studánka však ztratila svoji historickou podobu.

3 studánka U Interny

NRPS: 4554

$N 49^{\circ}58'13.99'' E 14^{\circ}23'30.55''$

Krásná cihlami vyzděná studánka z počátku 30. let minulého století. Vznikla patrně díky Okrašlovacímu spolku, který prostor zvelebil v lesopark Belvedér. Během obnovy lesoparku v roce 2015 byla studánka přebudována a nyní je schovaná pod altánkem – původní vzhled byl však romantičtější... Pramen není vydatný, navíc celá stavba trpí vandalismem.

4 pramen U schodů

NRPS: 12030

$N 49^{\circ}58'06.60'' E 14^{\circ}23'31.01''$

Několik pramenů bylo při úpravě lesoparku svedeno do jednoho, který u dolní části napájí Lesní jezírko. Pramen není silný, ale je poměrně stálý.

5 studánka Královka

NRPS: 1208

$N 49^{\circ}58'03.76'' E 14^{\circ}23'31.41''$

Rozhodně nejkrásnější zbraslavská studánka (někdy nazývána Královna) s velmi vydatným pramenem sledovaným ČHMÚ. Vlastní zdroj je nepřístupný (skrývá se v zamřížované štolě cca 30 metrů od Královky). Vyhlídkový altán nabízí příjemné posezení.

6 studánka Pod Školkou
NRPS: 1207
N 49°57'58.90" E 14°23'29.16"
Soustava několika pramenů v rozsáhlém prameništi (kdysi 4 prameny Pod Školkou, U Pískovny, Pod schůdky a Nad vodárnou). Zde zakrytý pramen Pod Školkou, ostatní prameny svedeny do zděné (uzamčené) vodárny.

7 pramen U cesty
NRPS: 12029
N 49°57'54.29" E 14°23'23.69"
Leží těsně u cesty pod ZŠ. Poměrně nový, stálý, ale málo vydatný.

8 studánka Kamínka
NRPS: 1206
N 49°57'51.12" E 14°23'36.24"
Na křižovatce ulic Pod Kamínkou a Pod Studánkou je vklíněna mezi garážemi – zděný klenutý strop, ozdobná mříž, voda však nevábna. Studánka byla v roce 2015 vyčištěna péčí zbraslavského Okrašlovacího spolku, voda dodnes používána na zalévání.

9 pramen U plotu NRPS: 12031
N 49°57'46.80" E 14°23'35.30"
Těsně za ploty zahrad je prameniště se dvěma zakrytými studánkami.

10 studánka Pod Baněmi NRPS: 1205
N 49°57'40.01" E 14°23'28.17"

Vydatný pramen vtéká do betonové jímky, kterou počátkem 20. století vybudoval František Firkbacher. Studánka byla využívána až do 70. let 20. století, po vzniku zahrádek nad údolím voda již není pitná. Dostupnost studánky je horší.

Zbraslav

Zbraslav bývala prvorepublikové výletní místo, které si dosud zachovalo příjemnou atmosféru rezidenční čtvrtě. Vlastní Zbraslav byla do roku 1974 samostatným městem, do roku 1990 pak byla součástí Prahy 5, a od tohoto roku je pak městskou částí hl. m. Prahy.

Výborná poloha Zbraslavi na místě soutoku Berounky s Vltavou, kde je úrodná kotlina ohraničena skalnatými kopci, je důvodem, proč zde lidé sídlili již od mladší doby kamenné. Nad pravobřežní Závistí bylo kdysi významné keltské hradiště, o vlastní osadě Zbraslav je nejstarší písemná zpráva z roku 1115.

Převážná část Zbraslavi se nalézá na prvohorních (ordovik) a starohorních útvarech, na jejichž východním rozhraní také vyvěrá nejvíce pramenů.

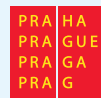
Na území Zbraslavi jsou dvě přírodní památky (Krňák a U Závisti) a na západním cípu pak okrajově přírodní rezervace Šance. Geologická přírodní památka U Závisti zahrnuje jeden z unikátních profilů letenským souvrstvím v pražské pánvi.

PP Krňák tvoří tři odlišné celky – vltavská část se šterkovišti, mrtvé rameno Berounky (část původního koryta, kterým se Berounka do roku 1834 vlévala do Vltavy pod Zbraslavským zámekem) a lesní porost s charakterem lužního lesa za strakonickou magistrálou, protékáný Lipanským potokem. Celé území je mozaikou vodní vegetace, mokřadní vegetace litorální zóny, vrbových břehových porostů a lužního lesa.

Při povodni v roce 2002 bylo téměř celé území zaplaveno vodou, následně proběhlo šetrné odbahnění všech tří částí území a byly obnoveny mokřady a tůně pro rozmnožování a vývoj obojživelníků.

Do slepého ramene ústí zbraslavská čistírna odpadních vod, proto se uvažuje o opětovném „propojení“ Krňáku s Berounkou. I když je území pod velikým antropickým tlakem, jeho význam je přírodně i krajinně nezastupitelný. Přírodní památka Krňák a národní kulturní památka Zbraslavský zámek tvoří jeden celek a je dominantou této části Prahy.

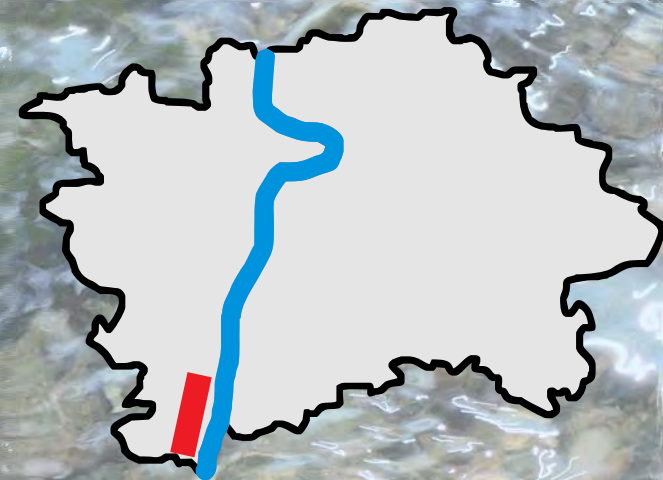
Většina informací byla čerpána z Národního registru pramenů a studánek (www.estudanky.eu, v textu označeno NRPS).

Tiskovina je realizována za podpory Hlavního města Prahy a městské části Praha – Zbraslav.

Vydali Mladí ochránci přírody, z.s. (www.emop.cz), © Michal Kulík v rámci projektu ekoporadnypraha.cz v roce 2018.
ISBN 978-80-87221-26-6

studánky a prameny v Praze

Zbraslav

7